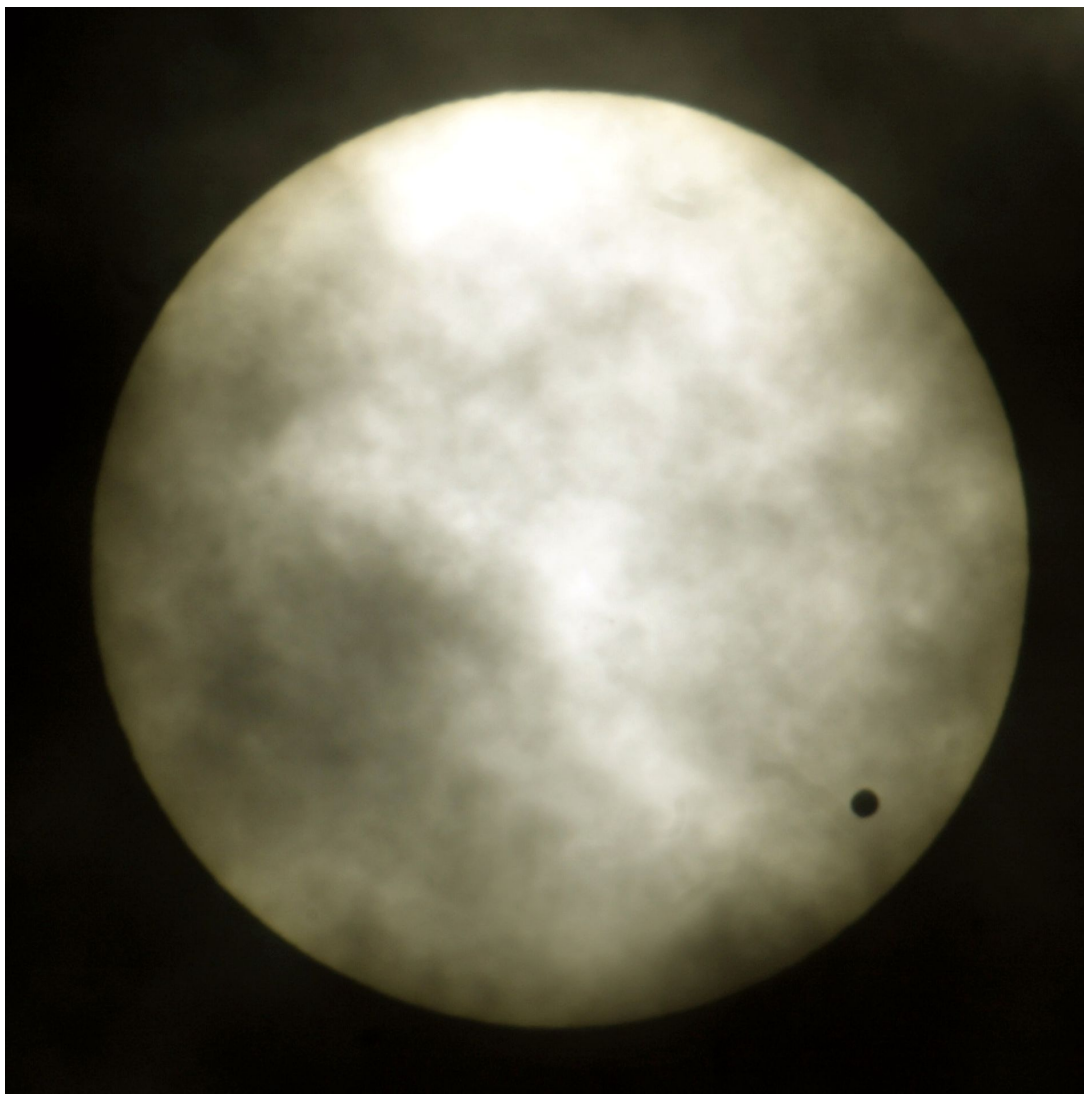

Ikke innlysende at universet gir blanke i oss

Vi blir minnet om at vi er en viktig del av universet ved bare å kaste et blikk på kveldshimmelen.

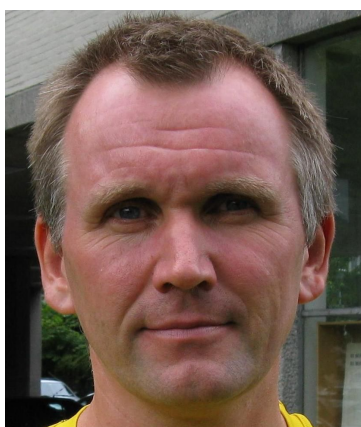

Venus har for tiden sin mest lyssterke fase, skriver Jan Petter Hansen. Planeten er likevel mikroskopisk sett fra jorden. På bildet er Venus prikken nederst i høyre hjørne. Foto: JOCKEL FINCK/AP

Universet bryr seg ikke om oss, [skriver Torvald Therkildsen i BT 19. april](#). På samme måte som Eduardo «Doddo» Andersen i boken «Meningen med Livet», kommer Therkildsen frem til at vår tid på jorden er som en seiltur nedover en elv som ender i havet. Det eneste du kan gjøre er å nyte turen og utsikten, for universet bryr seg ikke om oss.

Men gjør det nå ikke det? Svaret avhenger om vi snakker om mening for meg, eller mening i en større sammenheng, som for hele menneskeheten eller alt liv på jorden.

For i betydningen at mening betyr en hensikt med oss som art, er det ikke nødvendigvis innlysende at universet gir blanke.

Jan Petter Hansen er professor ved Institutt for fysikk og teknologi, Universitetet i Bergen, og prefekt ved Institutionen för Rymd-, Geo- och Miljövetenskap, Chalmers Tekniska Högskola i Sverige. Foto: Privat

Vi kan påminnes om at vi er en viktig del av universet ved bare å kaste et blikk på kveldshimmelen. Vår naboplanet Venus har i disse ukene sin korteste avstand til jorden og [er derfor ekstra lyssterk](#).

På Venus har drivhuseffekten etter hvert gitt planeten et ulevelig klima – et nabovarsel om hva som kan true jorden om ikke vi som lever her, oppfører oss vel.

Den store forskjellen på minste og største avstand fra Venus til jorden, bidro til at [Galileo Galilei](#) for 400 år siden forsto at både jorden og Venus kretset rundt en felles stjerne. Det var starten på den vitenskapelige revolusjonen.

Når jeg i kveld titter på det lyssterke bildet av vår naboplanet, knytter observasjonen meg derfor sammen med en oppdagelse som bidro til at vi fikk helt ny forståelse for vår rolle i universet, samtidig som det minner meg om hvor utsatt livet på vår planet er.

Men bryr ikke universet seg om oss? Kjærlighet krever jo normalt (minst) to partnere. Spørsmålet man kanskje heller skal stille, er om vi bryr oss om universet? For det burde vi. Naturlovene som styrer utviklingen, er nemlig nesten uhyggelig finstemte.

En liten endring i styrkeforhold mellom grunnleggende partikler og stjernene, ville ikke produsert karbon, det sentrale atomet som alt liv vi i dag kjenner til, bygger på.

En liten endring og vips, ingen Homo sapiens på planeten Tellus, ingen Tellus og kanskje ikke engang en galakse som kalles Melkeveien.

Derfor skal vi være glade for det universet vi fikk bli til i. Kanskje finnes andre suksessunivers, men vårt univers er det perfekte for oss.

Det har produsert grunnstoffer som har satt seg sammen til strukturer som kan reprodusere seg selv, og kalles levende. Det levende stoffet har blitt så avansert at det den siste tiden kan stilles spørsmål om det kosmos vi er en del av.

Vi er en liten del av kosmos som vet om seg selv. I alle fall ett slikt punkt vet vi eksisterer i form av en liten blågrønn planet.

I dette perspektivet har livet stor mening. Det påfører oss et ansvar om å videreutvikle denne bevisstheten og ta godt vare på egen klode på veien.

Hver og en av oss er satt sammen av stoffer som har vært en del av to, kanskje tre, eldre stjerner som ikke lengre finnes. Det har tatt universet 14 milliarder år å lage oss.

I dag deler vi kunnskapen om dette, selv om det bare er noen få forunt å gjøre de viktigste oppdagelsene. Men uten resten av oss, tusenvis av år bakover og fremover i tid, kan ikke den fantastiske historien om oss selv og universet vi bor i, fortsette.

Den store mening med livet, som gjennom dette tilføres oss alle, kan man kanskje si er universets vis å bry seg om oss på?